

Editor: *Vasile Burlui*

Redactor: *Simona Modreanu*

Tehnoredactor: *Cornel Dulceanu*

Coperta: *Ionuț Broștianu*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Copilăria lui Lancelot și Lancelot îndrăgostit / trad. din

lb. franceză și cuv. de întâmpinare de Diana Gradu. - Iași:

Cartea Românească Educațional, 2019

ISBN 978-606-9088-49-4

I. Gradu, Diana (trad.) (pref.)

82

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional
Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, 2019
www.librariacartearomaneasca.ro/ecredu.ro

Copilăria lui Lancelot

și

Lancelot îndrăgostit

Traducere din limba franceză

și Cuvânt de întâmpinare de Diana GRADU

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

I

În ținutul Galiei și al Miciei Bretonii, erau odată doi regi, frați buni, care se căsătoriseră cu două surori bune. Pe unul îl chema Ban din Benoïc și pe celălalt Bohor din Gannes. Regele Ban era, pe atunci, destul de bătrân; dar regina Elena, soața sa, era încă tânără și vrednică, iubită de oamenii cumsecade. Nu avuseseră decât un singur fecior, botezat Galaad, dar căruia toată lumea îi spunea Lancelot: o să aflați mai târziu, din poveste, de ce anume, acum nu e locul, nici momentul.

Regele Ban se dușmănea de moarte cu vecinul lui, Claudas, rege al Ținutului Pustiu, altminteri cavaler priceput și destoinic, dar ticălos și trădător, cu care purta un război aprig. Și nici măcar regele Artus nu putea să-l ajute pe Ban din Benoïc, întrucât el însuși se războia cu baronii din Bretonia cea Mare. În schimb, regele Claudas jurase credință împăratului Romei, care îi trimisese trupe: așa reușise să cucerească orașele și ținuturile regelui Ban, în afară de castelul Trèbe, unde îl ținea pe rege prizonier. Din pricina asta regele Ban se temea să nu moară de foame (sau altminteri), el și oamenii lui.

Pe la jumătatea lui august, îi spuse soaței, regina:

– Doamnă, știi la ce m-am gândit? Să mă duc eu însumi să cer ajutor regelui Artus și să îi arăt din nou cât sunt de oropsit și de jefuit. Îi va fi mai tare milă de mine, când mă va vedea în carne și oase decât dacă îi trimit un sol. Deci pregătește-te să mergi cu mine; îl vom lua cu

noi pe fiul nostru și un scutier. Atât. Ia tot aurul pe care îl am aici, nestematele și vesela. Castelul acesta e atât de puternic încât nu mă tem deloc că va fi luat cu asalt înainte de întoarcerea mea, dar nimeni nu se poate feri de trădare.

Regina fu de acord cu planul regelui. Și, în timp ce pregătea bagajele, regele se duse să îl caute pe seneșalul său căruia îi încredință fortăreața, rugându-l să aibă grijă de ea ca de ochii din cap. Apoi își alese drept scutier un vasal în care avea cea mai mare încredere; și, când sosi clipa, cu trei ceasuri înainte de răsăritul soarelui, ieși în taină pe un podeț de lemn, după ce îi binecuvântase pe seneșal și pe oamenii lui. Pentru că – trebuie să știți – castelul nu era asediat decât dintr-o parte, de cealaltă era apărat de o mlaștină atât de întinsă și de adâncă încât Claudas nu reușise să-l încercuiască. Regele Ban o luă pe o potecuță îngustă, care șerpuia printre ape și care avea pe puțin două leghe. Soața sa încălecuse pe un buiestraș foarte blând. Scutierul, vrednic și de mare ajutor, ducea copilașul într-un leagăn, pe o pernă, precum și scutul regelui. Un băietan de casă ducea frâul calului și ținea lancia. Un altul ducea de dârlogi un cal de povară, încărcat cu giuvaere, cu vase, cu bani și cu bagaje. În sfârșit, regele însuși, cu coiful pe cap, îmbrăcat cu cămașa lungă de zale și cu nădragi de fier, încins cu sabia, acoperit cu mantia de ploaie, călărea pe calul său de paradă, un animal pe cinste.

Acest mic echipaj, astfel aranjat, străbătu mlaștina și intră în pădurea vecină, care era cea mai mare dintre toate din Galia și din Mica Britanie, căci măsura zece leghe galeze în lungime și șase-șapte în lățime. La intrare era un lac numit lacul Dianei. Această Diana, care fusese regina Siciliei și care domnise în timpul lui Vergiliu, mare autor, era o femeie căreia îi plăcea cel mai mult și mai mult să cutreiere codrii și să vâneze în

fiecare zi: de aceea, păgânii care trăiau în vremea aceea au numit-o zeița pădurilor, atât erau smintiți și de necredincioși. Regele, care cunoștea bine lacul Dianei, hotărî ca regina și suita ei să se odihnească acolo până în zori. În acest răstimp, regele urcă, dimineața devreme, pe o colină din preajma lacului, ca să-și mai vadă o dată castelul, pe care îl iubea mai presus de orice pe lume. Dar povestea îl lasă puțin pe rege deoparte și se întoarce la Aleaume, seneșalul său.

II

Numai ce plecase regele Ban, că seneșalul ceru un zapis de liberă trecere lui Claudas. Acesta i-l dădu bucuros, pentru că știa foarte bine că nu ar fi reușit niciodată să pună stăpânire pe castel prin viclenie sau prin înțelegere. Și când Aleaume se găsi în fața lui Claudas, îi spuse acestuia că putea liniștit să ia castelul cu totul, numai să primească și el o recompensă.

– Ah! seneșale, zise Claudas, ce păcat că ești slujitorul unui astfel de senior, de la care nu poți aștepta nimic bun! Atâtea am auzit vorbindu-se de dumneata, încât nu e nici un lucru pe care să vreau să îl fac și să nu-l împărtășesc cu dumneata. O să îți dăruiesc acest regat și vei fi supusul meu. Dacă te-aș lua cu forța, nu te-aș supune decât la suferințe și am jurat pe toți sfinții că nu voi lua nici un prizonier în acest război, doar dacă va fi vorba de unul ucis sau întemnițat pentru tot restul zilelor. Claudas vorbi astfel o vreme și seneșalul sfârși prin a-i promite că îl va ajuta din toate puterile, iar, în schimb, el să îl facă rege al Benoicului. Și când Claudas se jura pe cele sfinte că așa va face, seneșalul îi spuse și despre plecarea regelui Ban.

– Seniore, adăugă el, voi lăsa la întoarcere porțile deschise și voi spune că avem un răgaz binemeritat; oamenii o să primească cu bucurie această veste și o sa se ducă să își scoată armura și să se odihnească, pentru că au fost obosiți și necăjiți destul în vremea din urmă. Ceea ce și făcu, numai că, un cavaler numit Banin, fin al

regelui Ban și care făcea de strajă în fiecare noapte, îl văzu întorcându-se și îl întrebă de unde venea și pentru ce treabă ieșise la un ceas ca acela.

– Tocmai l-am văzut pe Claudas, zise trădătorul, ca să primesc din partea lui pacea pe care o datorează regelui, stăpânul meu și al tău. Auzind asta, Banin fu cuprins de un tremur.

– Seneșale, făcu el, cine e devotat nu merge la o asemenea oră sa ceară pace dușmanului de moarte al regelui său.

– Cum, mă iei drept un trădător?

Banin nu îndrăzni să răspundă: seneșalul era mai puternic și putea să-l ucidă. Dar se grăbi să urce într-un turnuleț ca să stea la pândă și curând văzu douăzeci de cavaleri dușmani, urmați mintenaș de încă douăzeci, și tot așa, care urcau în tăcere colina spre castel. Imediat coborî în fugă treptele turnului strigând din toate puterile:

– Trădare, trădare!

La strigătul ăsta, soldații din garnizoană ieșiră de la posturi și alergară la arme cu toată graba, dar chiar înainte ca ei să își poată pune cămășile de zale, cavalerii lui Claudas trecuseră de prima poartă. Ieși și seneșalul, prefăcându-se surprins de toată aceasta întâmplare și căinându-l cu voce tare pe stăpânul său. Dar nu avu timp deloc să se jeluiască pentru că Banin se aruncă asupra-i strigându-i:

– Ah, canalie, ucigașule! ți-ai trădat stăpânul, regele, care te-a scos de nicăieri și ți-a dăruit un așa rang înalt, iar tu îi iei orice speranță de a-și mai recupera pământul! Dar o să te duci acolo unde e Iuda, care l-a vândut pe Cel venit în lume să o salveze!

Spunând aceasta, îl zbură căpățâna dintr-o lovitură și apoi, văzând cavalerii lui Claudas sosind în castel, alergă cât îl ținură picioarele la donjon, ridică

podul cu mare grabă și acolo, cu trei sergenți care păzeau turnul dintre care unul îi deschisese poarta, se pregăti să se apere cum se cuvine. Acum toată fortăreața era în mâinile lui Claudas, în afară de turn; și zidurile începură să ardă, mâniindu-l rău de tot pe rege, care nu știa care din oamenii săi dăduse foc. Banin și cu sergenții respinseseră toate atacurile timp de patru zile. Într-a cincea azi, regele puse să se construiască o piatrărie, dar degeaba trăgeau cu pietre în donjon, zidurile rezistau și nicicând cei rămași prizonieri înăuntru nu s-ar fi predat dacă ar fi avut ce să bea și să mănânce. Din păcate, curând nu mai avură provizii. Într-o noapte, prinseră o bufniță într-o scorbură și se bucurară tare mult, pentru că pietrele aruncate în ziduri alungaseră toate păsările. În cele din urmă sosi și momentul să se predea. În fiecare zi, regele Claudas, care se minuna de vitejia lui Banin, îi striga:

– Predă-te, Banin! Nu mai rezisti! Îți voi dărui un castel, arme și cele de trebuință ca să mergi unde îți place, dacă nu vrei să rămâi cu mine, căci, pentru vitejia și fidelitatea pe care le-ai dovedit, te plac mai mult decât am plăcut vreodată un cavalier.

– Sire, răspunse într-un târziu Banin, m-am sfătuit cu tovarășii mei și am hotărât să va predăm turnul. Dar ne veți da în schimb patru cai zdraveni și ne veți lăsa să plecăm în pace.

Imediat, Claudas puse să se aducă moaștele pe care jură că îi va da lui Banin ceea ce dorea. Astfel, puse stăpânire pe donjon și pe toate pământurile din Benoic. Însă povestirea se întoarce acum la regele Ban, despre care a tăcut o vreme.

III

Când acesta, pe cal, ajunsese în vârful colinei, se făcuse ziuă de-a binelea. Regele privi cu atenție zidurile albe ale fortăreței sale, donjonul și șanțul care împrejmuiseră castelul. Și deodată zări un fum care urca spre cer și scânteii țâșnind, apoi zidurile arzând, focul plimbându-se dintr-un loc în altul; și o flacără grozavă ridicându-se spre cerul roșu, făcând să strălucească mlaștinile și câmpurile dimprejur. Astfel, regele Ban privea cum îi arde castelul, căminul lui atât de primitiv; și, cu el, ardeau și speranțele pe care le nutrea ca într-o zi să-și recapete pământurile. Văzând aceasta, regele își dădu seama că nimic nu mai conta pentru el, în veci de veci; se simțea complet pustiit și sfărmat. Fiul său, încă mic, nu îl putea ajuta. Și soața lui, tânără doamnă, crescută în lux, din neam atât de ales, direct din spița regelui David! Acum trebuia ca regina și copilul să părăsească Franța și să îndure necazuri și sărăcie și ca el însuși, bătrân și milog, să-și petreacă restul vieții în chin, el, care în tinerețile lui, iubise atât de mult veselia și tovarășia voioasă!

Astea erau gândurile regelui Ban. Își puse mâinile la ochi și îl cuprinse o apăsare atât de mare, încât, neavând putere să verse lacrimi, inima se sufocă și el leșină. Căzu atât de rău din șa încât era cât pe ce să își frângă gâtul. Sângele roșu îi țâșni pe gură, din nas și din urechi. Când își veni în simțiri, după o bună bucată de vreme, privi cerul și îngăimă:

– Doamne Dumnezeule meu, îți mulțumesc! Îți sunt recunoscător, Părinte blând, că mă lași să sfârșesc sărac și milog, căci și Tu însuți ai suferit de sărăcie. Doamne, cu sângele Tău mă răscumperi, dar nu lăsa sufletul pe care l-ai pus în trupul meu să se piardă. Ajută-mă pentru că îmi simt sfârșitul aproape. Iubite Doamne, ai milă de soața mea Elena, dă-i gând bun celei ce nu știe și care e odrasla unei spițe regești, pe care tot Tu ai hotărât-o. Și adu-ți aminte și de fiul meu cel plăpând, care rămâne orfan atât de curând. Doar Tu îi poți sprijini pe cei care nu mai au părinte!

Zicând acestea, regele Ban luă asupra-și toată vina și își regretă păcatele. Apoi smulse trei fire de iarbă în numele Sfintei Treimi. Și sufletul i se frânse atât de cumplit gândindu-se la soață și la copil, că ochii i se tulburară, venele îi crăpară și inima așijderea. Căzu mort, cu mâinile pe piept puse cruce, cu chipul întors spre cer și cu capul spre Răsărit.

IV

În acest timp, regina își aștepta seniorul la poalele colinei. Își luase copilașul în brațe și îi spunea, sărutându-l întruna:

– Dacă vei trăi îndeajuns să împlinești douăzeci de ani, vei fi cel fără seamăn, cel mai frumos dintre frumoși! Binecuvântat fie Domnul Dumnezeu că mi-a dat așa o ființă!

În acel moment, văzu calul soțului său, coborând la trap dealul, speriat fiind de căzătura regelui. Surprinsă, porunci scutierului să îl ia și să se grăbească să urce dealul. Curând, auzi strigătul scos de scutier, când îl găsi pe rege zăcând, rece și mort. Tulburată, îl puse pe băiețel în iarbă și începu să alerge pe coasta dealului. Întâi, văzându-l pe scutier în genunchi lângă corpul seniorului său, căzu leșinată, apoi revenindu-și, începu să geamă, amintindu-și cât de viteaz și de bun fusese regele. Plină de tristețe, își chema moartea să vină degrabă; în timpul asta își smulgea din cap frumoasele şuvițe aurii, își frângea mâinile, își sfâșia chipul cel tânăr atât de crunt încât sângele roșu îi curgea șiroaie pe obraji și striga atât de tare că valea și dealurile dimprejur răsunau de vocea ei, pe care o pierdu în cele din urmă. Și cum jelea ea așa, își aduse aminte deodată că își lăsase fiul, cu nesăbuintă, pe malul lacului. Începu să alerge atunci, înnebunită, spre locul unde îl uitase. Frica o paraliză așa de rău că nici nu mai putea să alerge, împiedicându-se întruna și riscând să cadă grămadă la